

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

III Міжнародної науково-методичної конференції

6 травня 2022 р.

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі:

Н.В. Руда – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скрзловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 15.06.2022*

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 299 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2022

Горбань Марина. Колоніальна політика Великої Британії в Індії у Вікторіанську епоху.....	243
Дейнеко Юлія. Кодекс Бусідо як основа філософії самураїв.....	245
Дерев'янка Анастасія. Проблема розлучень у Китаї під час пандемії COVID-19.....	247
Дерід Ірина, Федотова Дар'я. Місце та роль Японії у світовій економіці.....	249
Дівичька Софія. Війна зі шкідниками у Китаї в період «Великого стрибка».....	251
Дьякова О.В., Топчий Даніїл. Національно-визвольний рух у Криму 1917 року.....	253
Ігнатова Тетяна. Політика Іді Аміна: «Уганда для угандійців».....	255
Кебадзе Мадона, Майсурадзе Мзия, Елизбарашвили Георгий. Культурная жизнь Кахетинского региона в царскую эпоху.....	257
Кошовий Сергій. Новий вимір литовсько-тайванських відносин.....	260
Кравченко Вікторія. Становище жінки за законами Ману в Стародавній Індії.....	262
Кубасова Аліна. Опіумні війни та їх наслідки для Китаю.....	264
Кучеренко Лілія. «Червоний туризм» у Китаї.....	267
Матей Юлія. Вектори співробітництва Азербайджану в енергетичній сфері в 1993–2003 рр. у контексті нафтової політики Гейдара Алієва.....	269
Мацейко Ольга. Таїланд: «країна третього світу» чи перспективний регіон для інвестицій.....	272
Москальова Анастасія. Становище жінки в Стародавньому Єгипті.....	274
Олійник Олександр, Олійник Юлія. Регулювання обов'язків людини і громадянина в ісламських країнах Африки та Сходу.....	276
Орищенко Карина, Кошляк Вікторія. Мао Цзедун – генератор проєктів економічного розвитку КНР: «китайська мрія» чи реальність?.....	278
Павленко Ольга. Османський гарем за часів правління султана Сулеймана Кануні в кінематографі (на прикладі серіалу «Величне століття»).....	280
Павленко Світлана. Співробітник консульства як судовий вирок.....	283
Розмариця Єгор. Розвиток ракетно-космічної галузі в Китаї під час пандемії COVID-19.....	285
Сопельняк Анастасія. Проблеми дипломатичних відносин Вірменії та Туреччини.....	288
Ткачук Анатолій, Кузь Віталій. «Жіночий султанат» як особливий етап історії Османської імперії XVI– XVII ст.....	290
Хоменко Влада. Розвиток астрономічних знань у Стародавньому Вавилоні.....	292
Хоміддінова Нігіна. Китайське економічне диво. Економічне зростання Китаю в сучасних умовах.....	294
Чохелишвили Ланда, Бочоридзе Уча. «Красный февраль»: от независимости до аннексии.....	296

КИТАЙСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КИТАЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Хоміддінова Нігіна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Науковий керівник: Науменко С.С.

Після реформ і політики «Відкритих дверей» 1978 року Китай зробив значний крок вперед, привернувши увагу світової спільноти. Завдяки швидкому зростанню економіки проблема дефіциту була вирішена, і з другої половини 1990-х років Китай зіштовхнувся з проблемою перевиробництва. Швидкі темпи розвитку китайської економіки були зумовлені переходом від планової моделі до ринку через низку мирних послідовних реформ і політику «Відкритих дверей», коли компоненти економічного розвитку, такі як капітал, робоча сила і технології, розміщувалися не тільки на внутрішньому ринку Китаю, але й на світовому ринку [1, с. 154]. Китай проголосив себе країною, відкритою для розширення зв'язків з іншими країнами, що залучило іноземних інвесторів. Ден Сяопін зменшив державний контроль над багатьма галузями економіки та розширив управлінські функції керівників підприємств. А глибокі зміни торкнулися, насамперед, аграрного сектору та промисловості.

За весь період економічного реформування можна виділити 4 тимчасові етапи:

Перший етап (1978–1984 рр.) передбачав перетворення в сільській місцевості, створення спеціальних економічних зон і мав гасло: «Основа – планова економіка. Доповнення – регулювання ринку».

Другий етап (1984–1991 рр.) – переміщення уваги з аграрного сектору на міські підприємства, розширення сфери їхньої діяльності та самостійності. Було здійснене ринкове ціноутворення, реформи торкнулися соціальної сфери, науки та освіти. Цей етап отримав назву «Планова товарна економіка».

Третій етап (1992–2002 рр.) проходив під гаслом «Соціалістична ринкова економіка». Була сформована нова економічна система, яка передбачала подальший розвиток ринку.

Четвертий (з 2003 р. по теперішній час) позначений як «Етап удосконалення соціалістичної ринкової системи» [2].

Головні причини економічного дива:

1. Ефективна роль держави в економічних перетвореннях.
2. Значні трудові ресурси. Попит на китайському ринку праці завжди більший за пропозицію. Це дозволяє зберігати низькі зарплати при високій продуктивності.
3. Залучення іноземних інвестицій у китайську промисловість, а також у високотехнологічні галузі.
4. Експорторієнтована модель розвитку, яка дозволяє за допомогою валютних надходжень підвищити наукоємність економіки та освоєння нових технологій [3, с. 30].

Проте основним економічним прогресом Китаю стала відмова від «шокової терапії» та поступове формування ринкового механізму, який оздоровив економіку завдяки ефективному ринковому регулюванню. Сьогодні Китай є потужною ядерною та космічною державою з сучасною промисловістю та розвиненою інфраструктурою.

З 2016 року китайська економіка вийшла на друге місце у світі за номінальним ВВП. Сьогодні це найбільша економіка світу за паритетом купівельної спроможності, найбільший виробник, товарний трейдер і власник валютних резервів.

Серед основних проблем Китаю: надмірна залежність від експорту, незавершений перехід до ринкової економіки, сильне втручання держави в банківський сектор, надмірне кредитування та зростання боргу, високий рівень корупції та відсутність верховенства права, екологічні наслідки (6,5 % ВВП [2]) та демографічні проблеми [4].

Китайський урядовий план «Made in China 2025» закріплює нову промислову політику, що передбачає: 1) пріоритетний розвиток власних технологічних гігантів і забезпечення світового лідерства китайських підприємств у ключових галузях (робототехніка, електромобілі та ін.); 2) скорочення програм підтримки іноземних виробників і проведення більш ретельних перевірок цих підприємств; 3) розміщення на території Китаю високотехнологічних потужностей. На виконання даної програми в Китаї прийнято закон, що зобов'язує компанії зберігати онлайн-дані китайських клієнтів у серверних центрах на території Китаю [5]. Так, «Apple» інвестує в такий об'єкт 1 млрд дол. США. Також для збереження власних позицій на китайському ринку «Apple» реалізує політику озеленення (висадка дерев), планує будівництво сонячних електростанцій і відкриття центру досліджень і розробок [6, с. 118].

Також було підготовлено прогноз соціально-економічного розвитку Китаю до 2050 р.:

- 1) здійснення не лише економічного (кількісного) планування, а й планування соціального розвитку, охорони навколишнього середовища тощо;
- 2) поєднання п'ятирічного (середньострокового) та довгострокового (15 років) планування;
- 3) перехід від директивного до індикативного, макроекономічного, планування;
- 4) підвищення важливості галузевого та регіонального планування;
- 5) залучення все більшої кількості учасників до складання планів соціально-економічного розвитку [7, с. 137].

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хэ Сюэянь. «Китайское чудо»: опыт экономического развития 1990-х. *Экономическая история. Обзорение*. Под ред. Л.И. Бородкина. Вып. 9. М.: Изд-во МГУ, 2003. С. 154-160.
2. China's Economic Rise: History, Trends, Challenges, and Implications for the United States. 15.09.2017. URL: https://voxukraine.org/ekonomichne-zrostannya-kitayu-v-suchasnih-umovah/#_ftn5
3. Сунь Далинь. Экономические реформы в Китае. *Научный обозреватель*. 2013. № 11(35). С. 29-31.
4. Пойта Ю. Економічне зростання Китаю в сучасних умовах. *Центр удосконалення економічної журналістики*. 23.12.2017. URL: <https://voxukraine.org/ekonomichne-zrostannya-kitayu-v-suchasnih-umovah/> (дата звернення: 10.02.2022).
5. Barboza D. How China Built 'iPhone City' With Billions in Perks for Apple's Partner. *The New York Times*. 29.12.2016. URL: <https://www.nytimes.com/2016/12/29/technology/apple-iphone-china-foxconn.html> (дата звернення: 25.01.2022).
6. Лазарчук М.О. Соціально-економічні реформи в Китаї: генезис та чинники. *Вісник МСУ. Економічні науки*. 2013. Т. XVI. № 1-2. С. 117-124.
7. Островский А.В. Модернизация китайской модели перехода от плановой экономики к экономике рыночной в ходе экономической реформы. *ФН*. 2015. № 1. С. 135-152.